

Opfriscursus nabij Epen (zat. 2 juni 2007).

Na de positieve ervaringen van afgelopen jaar wilden enkele biologiedocenten o.a. hun kennis opfrissen. Voor hen geen droge boeken of cursusmateriaal maar gewoon (leren en) genieten in de praktijk door een bezoekje en rondleiding in een van de natuurrijkste gebieden van ons landje. Deze keuze verdient veel meer navolging en tekent tevens de meer dan collegiale verhouding tussen deze gasten.

Perfect op tijd vertrekken we vanaf de parkeerplaats bij de "ijsboer" te Camerig en even later is men via de Volmolen (met zijn zwartkopmezen) onderweg richting Diependalseweg. Een van de eerste opvallende planten is het kruisbladwalstro (*Cruciata laevipes*), een zeldzame vaste plant, die behoort tot de Sterbladigenfamilie en welke in de Nederlandse Rode Lijst van planten is opgenomen. Ter plekke vinden we deze plant bijna massaal dus is er sprake van een unieke locatie.

Een opsomming van alle interessante planten, bomen, vogels, enz. tijdens de tocht zou een lange lijst met namen opleveren. We beperken ons echter tot enkele opvallende of leuke

ontmoetingen. Zo negeren we o.a. de fraaie heggenrank, glad walstro, de akkerwinde, klaverzuring, bitterzoet, welriekende bosandoorn en de kraailook. We vergeten even de prachtige blikken op het omringende landschap met diverse doorkijkjes, de vele wissels, die fraaie, rustgevende beelden van de omgeving, die verwarrende kastanje, de vele religieuze uitingen (kapellen en kruisbeelden) en de vele karakteristieke vakwerkgebouwen. Een stukje verder herkennen en negeren we kasteel Beusdaal, net over de grens in België.

In aanloop naar het Bovenste bos bewonderen we enkele duidelijke dassenburchten (de latrines waren al eerder gesignaleerd). Vele fietsers zullen ons vandaag dwingen om alternatieven te zoeken en zo is het eerste bospad een uitstekende gelegenheid om de "wereldbekende" stroopwafeltjes van Gouda te proberen. Het wordt daarna een poos aardig klimmen en onder omgevallen bomen door kruipen via een soort holle weg. Gelet op de vele bladeren lijkt deze route zijn waterafvoerende functie verloren te hebben.

Boven (ca. 190meter NAP) een open plek waar dennen (eigenlijk sparren) gekapt zijn en zo ruimte bieden voor herstel van een loofboompopulatie. Een vreemde geur maakt ons opmerkzaam op stinkzwammen en deze blijft ons een fors deel van de route volgen. Links en rechts herkennen we vele exemplaren van deze geurende paddestoelen. Kiemende plantjes blijken nakomelingen

van de Lariks. Het lage geel bloeiende plantje laat ons twijfelen tussen penningkruid (*Lysimachia nummularia*) en boswederik (*Lysimachia nemorum*) en uiteindelijk krijgt de laatste *Lysimachia* de meeste voorkeur. Fietsers (alweer) weerhouden ons om even de zuidelijke landsgrens te overschrijden dus buigen we bijtijds rechtsaf richting Schweiberger Bos.

Nu is het een meikever die voor enig oponthoud zorgt. We volgen een bosweg en zien duidelijk de contrasten tussen het Sparrenbos rechts en het loofboomgedeelte links dat veel meer variatie aan groen biedt. Ter hoogte van Kosberg na wat geologische verklaringen weer open ruimte met fris groen. We hebben het o.a. over groeves, orgelpijpen, dolines, bomkraters en smeerpijpen. Een kort uitstapje in een van de vele groeves laat ons bewonderend stil staan bij een prachtige oranje zwam op een omgevallen kriek (wilde kers) en natuurlijk wordt ook deze vereeuwigd. Eerder ontdekten we al de heldergele heksenboter (de slijmzwam *Fuligo septica*).

Aan de rand van het bos een prachtig vakantieverblijf met o.a. de fraaie wilde egelantier (*Rosa rubiginosa*) met de onmiskenbare appelgeur bij het fijn wrijven van de bladeren (en zo niet te verwarren met de meer algemene hondsrös). We blijven het pad volgen met o.a. walnoot in de heg, weer een dassenburcht en die verdwaalde karmozijnbes (*Phytolacca esculenta*) aan de rand van bos en akker. Gelet op de tijd kiezen we niet voor de richting Bissen. Tussen fraaie heggen naderen we Schweiberger, steken de weg over en klimmen even via een soort trap en hebben wederom een prachtig uitzicht o.a. over de Ubde oftewel de Nutsbron. We nemen de route richting Epen. Even na d'r Zegel bewonderen we de oude vakwerkgevel (Groneschild) met een deur op de juiste maat voor onze voorouders uit 1766.

We moeten even door de kern van Epen en belanden in een holle weg met tal van mergelkenmerken. Even later blijkt de Smidse al bij onze gasten bekend te zijn en via de Wingbergmolen staan we spoedig weer bij de parkeerplaats. De ijs- en fruitkraam lokt. Mijn tuin wacht (Henk?). Netjes op tijd nemen we van elkaar afscheid want onze gasten willen de rest van die

middag de Orchideeëntuin verkennen. Volgend jaar lijkt er een ander deel van ons land aan de beurt te zijn terwijl hier nog zoveel te ontdekken is. Ieder zijn of haar keuze. Met een goed gevoel arriveert de gids met die Frans klinkende naam op zijn thuisbasis en begint nog die avond aan een kort overzicht van die dag.